Σχολικός Εκφοβισμός

Ενημερωτικό για γονείς

Ορισμός:

Η εσκεμμένη, απρόκλητη, συστηματική και επαναλαμβανόμενη βία και επιθετική συμπεριφορά (σωματική, λεκτική, ψυχολογική, κοινωνική), με στόχο την επιβολή και την πρόκληση σωματικού και ψυχικού πόνου σε μαθητές από συμμαθητές τους (εντός/εκτός σχολείου ή διαδικτυακά).

Χαρακτηριστικά του εκφοβισμού

■	Ασκείται συνήθως από κάποιον που βρίσκεται σε θέση ισχύος (π.χ. τον πιο δυνατό σωματικά, τον πιο δημοφιλή κ.λπ.) προς κάποιον που θεωρείται λιγότερο δυνατός (είτε αντιλαμβανόμενη είτε πραγματική άνιση σχέση).
■	Ο εκφοβισμός στο διαδίκτυο μπορεί να είναι εξίσου ή/και πιο σοβαρός, καθώς εκεί δεν υφίσταται η ανισορροπία δύναμης, όμως η έκθεση του μαθητή που εκφοβίζεται γίνεται δημόσια, σε ελάχιστο χρόνο, και μπορεί να είναι ανεξέλεγκτη.
■	Ο μαθητής που εκφοβίζει επιθυμεί να προκαλέσει φόβο και πόνο σε εκείνον που στοχοποιεί, αντλώντας παράλληλα κάποιο όφελος από την πράξη αυτή (ευχαρίστηση, κύρος, προσωρινή ανακούφιση από δικές του δυσκολίες). Ο μαθητής που εκφοβίζεται αδυνατεί να υπερασπιστεί τον εαυτό του.

Ενδείξεις που πιθανόν υποδηλώνουν ότι ένα παιδί είναι θύμα εκφοβισμού:

•	Μειωμένη διάθεση ή άρνηση να πάει στο σχολείο.
•	Συχνές και αδικαιολόγητες απουσίες.
•	Απροσδόκητη πτώση της μαθησιακής απόδοσης.
•	Στα διαλείμματα, προτιμά να βρίσκεται κοντά στους εκπαιδευτικούς.
•	Αλλάζει τις διαδρομές από και προς το σχολείο.
•	Τα ρούχα του είναι συχνά κατεστραμμένα, λερωμένα.
•	Έχει σημάδια/μελανιές στο σώμα (ή άλλες ενδείξεις επίθεσης) και αποφεύγει να εξηγήσει πώς συνέβησαν.
•	Χάνει τα πράγματά του.
•	Ζητάει συχνά χρήματα.
•	Αρνείται να συμμετέχει σε εκδηλώσεις/δραστηριότητες του σχολείου.
•	Παρατηρούνται αλλαγές στη διάθεση ή παράπονα για ψυχοσωματικά προβλήματα.

Ο γονέας/κηδεμόνας οφείλει:

•	Να συζητά με το παιδί για τα δικαιώματά του & τους κανόνες συμπεριφοράς στο σχολείο.
•	Να ενισχύει τη φιλία, την αλληλεπίδραση και την κοινωνικότητα.
•	Να ενημερώνεται από του εκπαιδευτικούς για τη συμπεριφορά του παιδιού του.
•	Να διαβεβαιώσει το παιδί – θύμα ότι δεν ευθύνεται για ό,τι έχει συμβεί.
•	Να συζητά για σχετικά θέματα και να εξηγεί ότι πρέπει να μιλάμε ανοιχτά για αυτά και να μην τα αποκρύπτουμε.

•	Να απευθύνεται έγκαιρα στους εκπαιδευτικούς και στη διεύθυνση του σχολείου.
•	Να ζητήσει τη βοήθεια ειδικού ψυχικής υγείας.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό οι γονείς/κηδεμόνες να είναι ενημερωμένοι για το φαινόμενο του εκφοβισμού, είναι όμως εξίσου σημαντικό να κατανοούν ότι δεν αποτελούν εκφοβισμό όλες οι δυσάρεστες συμπεριφορές και οι συγκρούσεις μεταξύ των παιδιών.

Ο εκφοβισμός χαρακτηρίζεται από επανάληψη και συστηματικότητα με συγκεκριμένο στόχο: την ταπείνωση και τον πόνο. Οι διαφωνίες, οι περιστασιακοί καυγάδες και τα αναμενόμενα για την ηλικία προβλήματα στις φιλίες/παρέες δεν αποτελούν εκφοβισμό.

Επομένως, εκφοβισμός δεν είναι:

■	Τα περιστασιακά πειράγματα (π.χ. μεταξύ φίλων που κάνουν πλάκα).
■	Η σύγκρουση - ακόμη κι αν αυτή είναι βίαιη - μεταξύ παιδιών.
■	Ο καυγάς ανάμεσα σε συμμαθητές.
■	Όταν δεν επιθυμεί κάποιο παιδί να γίνει φίλος/να κάνει παρέα με συγκεκριμένα παιδιά.
■	Η αντιπάθεια μεταξύ συμμαθητών.

Και τέλος, το σχολείο είναι σύμμαχος και μπορεί να βοηθήσει ουσιαστικά. Η συνεργασία σχολείου και οικογένειας είναι καταλυτικής σημασίας για την ομαλή προσαρμογή των μαθητών, καθώς δημιουργεί υγιή πρότυπα αλληλεπίδρασης και συνεργασίας.

Πληροφορίες από: ΚΕΔΑΣΥ Δράμας, ΕΨΥΠΕ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, stop-bullying.gov.gr